

РЭФАРМАЦЫЙНЫЯ ПРАЦЭСЫ Ў ВЯЛІКІМ КНЯСТВЕ ЛІТОЎСКІМ

Актуальнаць тэмы ў тым што, з'ява Рэфармацыі пакінула велізарны адбітак як ў сусветнай гісторыі, так і ў гісторыі Вялікага Княства Літоўскага (ВКЛ). Рэфармацыя стала духоўным адказам на крызіс, кінуты чалавечаму духу сацыяльна-эканамічнай і культурнай сітуацыяй 16 стагоддзя. Рэлігія па-ранейшаму займае значнае месца ў нашым жыцці, а разам з развіццём грамадства непазбежнымі становяцца рэлігійныя рэформы. Мэта даследавання – разгледзець працэс і асаблівасці Рэфармацыі ў ВКЛ.

Ініцыятарамі рэфармацыйнага руху ў Вялікім Княстве Літоўскім, Рускім і Жамойцкім былі ў асноўным буйныя беларускія і літоўскія феадальныя – Радзівілы, Валовічы, Сапегі, Кішкі, Хадкевічы, Гарнастаі, Пацы, Глябовічы, Дарагастайскія і інш. Прадстаўніком рэфармацыйнага руху на Беларусі, якога вобразна называюць «бацькам Рэфармацыі ў ВКЛ», быў адзін з лідэраў кальвінізму – канцлер ВКЛ Мікалай Радзівіл Чорны [1, с 41-42]. Такім чынам, кальвінізм быў галоўным напрамкам у ВКЛ. Сацыяльная апора кальвінізму – феадальная значь, частка сярэдняй і дробнай шляхты, ўплывовыя гараджане. Рэфармацыя не стала народнай, ахапіла толькі вышэйшыя колы грамадства. Феадальная значь імкнулася захаваць сваё пануючае палітычнае становішча ў краіне, аслабіць вялікакняжаскую ўладу і афіцыйную каталіцкую царкву, замацаваць адасобленасць дзяржавы. Сярэдняя, дробная шляхта, ўплывовыя гараджане далучыліся да Рэфармацыі з мэтай пашырыць сваё ўладанні за кошт зямель каталіцкай царквы.

Рэфармацыя праз пратэстанцкія школы, друкарні, літаратуру садзейнічала распаўсюджванню адукацыі ў грамадстве, ідэй гуманізму, верацярпімасці, міралюбнасці. У ВКЛ Рэфармацыя не дасягнула такога ўзроўню і маштабаў, як у краінах Заходняй Еўропы. На спад рэфармацыйнага руху паўплывалі Люблінская унія 1569 г. і стварэнне Рэчы Паспалітай, дзе вядучыя пазіцыі займалі каталіцкая царква і шляхта.

Літаратура

1 Подокшин, С. Реформация и общественная мысль Белоруссии и Литвы. Вторая половина 16 – начало 17 в. / С. А. Подокшин. – Мн.: «Наука и техника», 1970. – 224 с.

А. М. Сыч
Науч. рук. В. П. Пичуков,
канд. ист. наук, доцент

«НЕДЕЛЯ КРЕСТЬЯНИНА» КАК ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ КАМПАНИЯ В ГОМЕЛЬСКОЙ ГУБЕРНИИ В 1920 ГОДУ

С 8 по 15 августа 1920 года в Гомельской губернии по инициативе РКП (б) прошла «Неделя крестьянина». Во время недели властями ставилась задача войти в доверие к крестьянству, усилить взаимоотношение между ними и партией, помочь крестьянству в сельском хозяйстве, разоренном гражданской войной [1, л. 17]. Был организован ремонт всевозможного сельскохозяйственного инвентаря, общественных зданий, школ, фельдшерских пунктов, больниц и читален, а также хозяйственных домов. Оказывалась помощь в уборке урожая, вспашке полей и посев озимых. Проводилась